



ПРАВОСЛАВНАТА ЃАКОНИЈА ВО СВЕТОТ

Скопје, 2009



МЦМС

ПРАВОСЛАВНА ЃАКОНИЈА

Портал за историјата, теологијата и предизвиците на социјалните
услуги на Православната црква

ПРАВОСЛАВНАТА ЃАКОНИЈА ВО СВЕТОТ

ПРВИЧНА ОЦЕНКА

2009

Наслов

Православната ђаконија во светот

Наслов на оригиналот

Orthodox Diakonia Worldwide

Издавач на оригиналот:

Orthodox Diakonia – International Orthodox Christian Charities (IOCC)

Реиздание

Македонски центар за меѓународна соработка (МЦМС)

За издавачот

Сашо Клековски, прв извршен директор
Александар Кржаловски, извршен директор

Одговорен соработник

Дервиша Хаџиќ – Рахиќ

Превод

Ленче Чадловска

Лектура

Даниел Медароски

Печати

БороГрафика

Тираж:

300

СОДРЖИНА

1. Вовед во Православната Ѓаконија	5
1.1. Развој на Православната Ѓаконија	5
1.2. Најнов развој	12
2. Истражување	16
2.1. Цели	16
2.2. Методологија	17
2.3. Временска рамка	18
2.4. Собирање податоци	19
2.5. Предизвици	19
3. Споредбена анализа	21
3.1. Краток преглед	21
3.2. Приклонување кон православието и поврзаност со црквата	22
3.3. Податоци за локацијата, географската покриеност и формирањето	23
3.4. Мисија, мандат и цели	26
3.5. Видови услуги што се нудат	29
3.6. Раководење, структура и персонал	30
3.7. Средства и поддршка	32
3.8. Партнери за соработка, алијанси и мрежи	33
3.9. Предизвици	34
4. Заклучни забелешки	36
4.1. Актуелен развој и идни предизвици	36
4.2. Следни чекори	38
5. Референтен материјал	40
Прилог 1: Прашалник и писмо за истражување на Православната Ѓаконија	43
Организации на Православната Ѓаконија според земји	45
Православни цркви во светот според земјите	56

1. Вовед

1.1. Развој на Православната ѓаконија

Зборот „ѓаконија“ се однесува на христијанска социјална служба, односно служба на сочувство и солидарност која се базира врз христијанските вредности (божјата љубов) во облик на добротинство и филантропија кон оние на кои им е потребна. Со текот на годините, по Ѓаконската конференцијата на Светскиот совет на црквите ССЦ (WCC)¹ во 1986 г., концептот е проширен со цел да се усвои еден поширок, холистички и трансформативен пристап на работа со цел да се направат промени во однос на социјалните односи и структури. Ѓаконија во својата екуменска форма, како што ја формулира ССЦ, бара правдина. Таа е глобална (за сите луѓе) и е не се двои од општеството. Таа исто така се стреми кон создавање долгорочни одржливи односи со моќни заедници, изградба на капацитети и интегрирана помош, рехабилитација, развој и помирување.²

Со цел да разбереме како ѓаконијата стана она што е денес, полезно е да се вратиме на нејзините корени и историски развој. Еден кус преглед на развојот на ѓаконијата ќе биде корисен за сегашното разбирањенаконцептотинеговатапрактичнаприменаимпликациите денес. Терминот „ѓаконија“ се користел во раното христијанство со значење грижа за човекот, човекољубие, однесувајќи се на љубовта за човекот. Филантропијата и љубовта биле користени паралелно во раната христијанска теологија. Дури по 4. век, а особено во текот на Византиската Империја, по владеењето на императорот Константин,

1 „Diakonia 2000: Called to be Neighbours“.

2 www.wcc-coe.org/wcc/what/regional/index-e.html



црквата почнала да се занимава со филантропијата на поорганизиран начин. Од поединечна филантропија и дарување на индивидуално ниво, Црквата сè повеќе добива улога на грижа за потребите на сите и надзор над услугите за социјална грижа и социјална безбедност, како што се болниците, домовите за деца без родители, старските домови и сл. Токму врз оваа структурна и институционална филантропска платформа, Црквата можела да ја промовира својата морална величина и заслугите и да ги користи за привлекување на луѓето во своите рамки, вклучувајќи свештеници, бискупи и членови. Филантропската ѓаконија во Византиската Империја станала прототип и извор на инспирација за социјалната свест на западната црква во однос на социјалното вклучување и социјалното сведоштво. Токму затоа, од тоа време наваму христијанската теологија имала за цел да ги интегрира социјалното вклучување и правдата во својот спиритуален живот и теологијата со задача да се обиде да изгради општество на нови основи.³

Православната ѓаконија (Православни социјални услуги) е во основата на социјалната мисија на Православната црква⁴: нејзината цел е спас и ослободување на човештвото од сиромаштија, од насилството и од неправдата.⁵ Ѓаконијата не се смета за одделена, туку за дел од духовноста која извира од литургискиот живот на црквата. Поврзан со концептот на ѓаконијата во православната социјална теологија исто така е и концептот за „литургија по литургија“ (како јавна и колективна дејност) и начелото на „два олтара“ (еден во рамките на светото место, а друг надвор на јавниот плоштад).⁶ Ѓаконијата и начелото за

³ Constantelos, Demetrios. 2004. „Origins of Christian Orthodox Diakonia: Christian Orthodox Philanthropy in Church History“. Труд презентирани на конференцијата за социјалното сведоштво и услуги на Православната црква (30 април - 5 мај, 2004) Lay Academy во новиот манастир во Валамо во Финска).

⁴ Ferris, Elizabeth. 2005. „Faith-Based and Secular Humanitarian Organizations“, *International Review of the Red Cross* 87(858): 311-325, p. 313.

⁵ Orthodox Academy of Crete. 1978. *An Orthodox Approach to Diaconia*. Consultation Report. Crete, Greece. 20-25 November, p. 12.

⁶ Bria, Ion. 1996. *The Liturgy After the Liturgy: Mission and Witness from an Orthodox Perspective*. Geneva, Switzerland: WCC Publications.



„литургија по литургија“ се во основата на христијанската социјална заложба „за да продолжи ’литургија по литургија’ во дневниот олтар на нашата лична одговорност, да ја изведуваме нашата должност на локално ниво, гледајќи низ универзалната перспектива“, со цел да реагираме на проблемите на општеството и на човештвото.⁷

Православието како такво не е монолитска вера, а Православната црква не е униформен ентитет; тоа се карактеризира со географска и етничка разноликост кои влијаат врз многу области на црковниот живот. „Не постои единствена православна социјална и политичка теологија, со оглед на разноликиот карактер на православното христијанство, а се протега низ толку многу векови и се лоцира во толку многу земји кои денес ги вклучуваат Западна Европа и Северна Америка“.⁸ Православните цркви станаа паневропска и глобална реалност со зголемената миграција, но особено откако Грција се приклучи во европската заедница во 1981 и кога Европската Унија се прошири со нови земји членки, како што се Романија и Бугарија со доминантно православно население. Постојат различни сфаќања и практики на Православната ѓаконија во целиот свет. Православните социјални услуги се развиле во текот на различни историски периоди и во разни географски области: во Византија, во текот на отоманскиот период, во 19-тиот век, во комунистичките режими во најголем дел од 20-тиот век, а во најново време, во посткомунистичкиот период со враќањето на социјалните и политичките активности на православните цркви во јавната сфера.⁹

Како последица на посебни историски прилики, вклучувајќи

⁷ Anastasios, Archbishop of Tirana, Durres and All Albania. 1998. *Together on the Way, 2.2 Anamnesis*, Изјава во текот на Осмата асамблеа на Светскиот совет на црквите, Harare, Zimbabwe, 3 - 14 December. Retrieved 23 May 2007 (<http://www.wcc-coe.org/wcc/assembly/pth1-e.html>).

⁸ Plekon, Michael. 2003. « Eastern Orthodox Social and Political Theology » in *The Blackwell Companion to Political Theology*, edited by Peter Scott and William T. Cavanagh. Oxford, UK: Blackwell.

⁹ Belopopsky, Alexander. 2003. « Orthodoxy and Social Witness ». Необјавен текст презентирани на « Orthodoxy and Social Witness ». Конференција што ја организираше Institute for Orthodox Christian Studies. Cambridge, United Kingdom.



ги и тоталитарните политички режими, но исто така веројатно поради некои инхерентни карактеристики, православните цркви не биле секогаш во можност соодветно, постојано и систематски да реагираат на социјалните проблеми и реалности. Георгес Флоровски за рускиот случај вели дека „немало значајно движење на социјално христијанство во модерна Русија“. Неговото следно прашање за тоа зошто имало толку малку социјални активности на Истокот и зошто „богатството на социјални идеи беше оставено без отелотворение“ го нагласува отсуството на активно или видливо социјално вклучување од страна на Православната црква, барем до колапсот на комунизмот.¹⁰ Освен рускиот контекст, Џон Мејендорф ја подвлекува отуѓеноста на христијанскиот исток од историската и општествената реалност и нејзината посветеност на мистицизмот и медитацијата.¹¹ Источната православна црква често се критикува дека е „од друг свет“ и дека е индиферентна кон тешкотиите на социјалниот живот.¹² Мистичната спиритуалност на источното православие обично гледа навнатре и „над“ проблемите на овој свет, ставајќи повеќе акцент врз спасението и славењето на ритуалите и светостите, а помалку на директната мисионерска активност или социјалната служба, коишто можеме да ги најдеме во западните цркви. Православните манастири се пример за овој пристап, дејствувајќи како места на мистична теологија и хезиказам кои традиционално го нагласуваат одделувањето од материјалните и социјалните проблеми. Калуѓерите, по традиција, се посветуваат на спиритуалното означено со посветување на литургијата, молитвата и производството на византиската иконографија. Меѓутоа, ова не значи дека социјалните услуги не се дел од православната теологија, ако постои недостиг од артикулирана јаснотија и јавно изразена

¹⁰ Florovsky, George. 1950-1951. „The Social Problem in Eastern Orthodox Church“, *Journal of Religious Thought*, Vol. VIII, No. 1 (Autumn/Winter), pp. 41-51.

¹¹ Meyendorff, John. 1979. « The Christian Gospel and Social Responsibility: The Eastern Orthodox Tradition in History » in *Continuity and Discontinuity in Church History, Studies in the History of Christian Thought*, vol. 9, edited by Forrester Church and Timothy George. Leiden: E. J. Brill.

¹² Ashanin, Charles B. 2006. *Essays on Orthodox Christianity and Church History*, Rollinsford, NH: Orthodox Research Institute, p. 125.



православна социјална теологија и отсуство на организирани форми на социјална активност, постојат многу активности на теренот, бидејќи социјалните проблеми најчесто се решаваат практично („на теренот“), а не теоретски.¹³

Во време на потреби и кризи, православните цркви и поврзаните организации нудат социјална помош за локалното население и заедниците, главно преку неформални, но исто така и преку формални канали. Особено од 1980-тите години различни неформални добротворни иницијативи на православните цркви, дијазеци, манастири и поврзани асоцијации, покажуваат дека постои ѓаконијата на локално и на национално ниво. Ова особено важи за региони со доминантно православно население, вклучувајќи ја и Руската Федерација и југоисточна Европа. Хуманитарна помош се нуди за поединци или мали групи и заедници преку локални православни невладини организации кои обезбедуваат социјална и хуманитарна помош на прилично неструктуриран и неинституционализиран начин преку лични и неформални мрежи и преку контакти меѓу дијазезите, црковните општини, манастирите и православните братства и сестринства. Ова е православна ѓаконија на „микро“ ниво, која инаку се нарекува *микроѓаконија* којашто нуди хуманитарна помош за поединци и мали групи, по потреба. Но, таа исто така прераснува во далекосежна православна ѓаконија на „макро“ ниво, која подразбира поширока заложба за солидарност, социјална правда, ослободување и спас (*макроѓаконија*).¹⁴

Од 1990 г. и по падот на комунизмот и отворањето на Источна и Централна Европа, вклучувајќи го и Балканот, на Запад можеме да видиме прогресивно враќање на православието на социјалната

¹³ Ashanin, Charles B. 2006. *Essays on Orthodox Christianity and Church History*, Rollinsford, NH: Orthodox Research Institute, p. 125.

¹⁴ Меѓународната конференција за „Православен пристап кон ѓаконијата,“ на Православната академија на Крит во 1978 г. која прави разлика меѓу „микроѓаконија“ на индивидуално ниво и на ниво на заедница и локално ниво (нуди хуманитарна помош за поединци и мали групи, по потреба) и „макроѓаконија“, која вклучува поширока заложба за солидарност, социјална правда, ослободување и спас („Православен пристап кон ѓаконијата“ 1978, стр. 24-25)



арена, како политички, социјален и културен актер со еманципација и ревитализација на националните цркви во јавната сфера.¹⁵ Но, дали можат православните цркви да сторат нешто социјалната работа да прерасне од *микроѓаконија* во *макроѓаконија*? Православната ѓаконија и социјалните услуги се чини дека се презентираат во форми кои се споредбено и дистинктивно различни од работата на мноштвото меѓународни католички и протестантски цркви и организации. Потребата од секуларни и христијански невладини организации особено се зголеми по крајот на Втората светска војна како реакција на големата потреба од хуманитарна помош. Религиозни невладини организации и верски заедници¹⁶ придонесуваат на полето на меѓународната социјална политика, развој и хуманитарна помош. Но, ако се направи споредба, христијанските православни организации се чини дека имаат послабо присуство и понизок профил во меѓународната хуманитарна дејност. Ова се должи делумно на историските прилики, структурните карактеристики и социјалната теологија коишто го обележуваат православното христијанство.

По преживеаните светски војни, комунистички режими и граѓански војни, многу источни православни цркви се најдоа еманципирани, но исто така во несигурна социо-економска позиција по падот на комунизмот. Големите потреби и малкуте средства делумно објаснуваат зошто најголемиот број православни цркви и организации им даваат предност на зголемените потреби на населението во своите земји. Како што е прикажано во овој извештај (види во делот 2), најголемиот број православни организации се лоцирани во Југоисточна Европа, во Руската Федерација и во поранешните советски републики, кои имаат доминантно православно население.

¹⁵ Roudometof, Victor, Alexander Agadjanian and Jerry Pankhurst (Eds). 2005. *Eastern Orthodoxy in a Global Age*. Walnut Creek, CA: Altamira Press, p. 14.

¹⁶ Религиозни невладини организации РНВО (RNGO) и верски заедници ФБО (FBO) се термини кои се користат паралелно и означуваат доброволни непрофитни организации кои се дефинираат како религиозни и верски организации, а се посветени на социјални активности и јавно добро на национално и меѓународно ниво (види во Berger 2003). За прашањето на невладини организации и верските организации, види во Ferris 2005.



Од тие причини, постои ограничено присуство на православни хуманитарна невладини организации посветени на меѓународна хуманитарна дејност. Недостигот од ресурси исто така значи и ниска јавна видливост за многу организации, што пак за возврат може да ги ослаби можностите за привлекување средства и долгорочна стабилност.

Освен историските прилики кои оставиле белег на сегашниот облик на православната ѓаконија, треба да се каже нешто и за структурата на православиеото. Православната црква се карактеризира со отсуство на силна централизирана и хиерархиска административна структура, каква што има, на пример, католичката црква.¹⁷ Православните цркви се автокефални ентитети на чело со автономни патријарси кои имаат право да избираат архиепископи за секоја административна јурисдикција. Локалните цркви се децентрализирани, но духовно обединети преку екуменски архиепископии и православни архиепископии. „Единството на црквата претставува единство на верата, а не административно единство“, пишува Џон Мејендорф.¹⁸ Отсуството на централизација и значајната улога на дијакезата и црковната општина во православиеото ја прават православната ѓаконија повеќе склона да се развива локално и често на неформално и неструктурирано ниво, па оттука и преовладувањето на микроѓаконијата (социјални услуги на индивидуално ниво и на ниво на заедница или на локално ниво).

Во однос на децентрализираната структура на православиеото, и слабото присуство со социјални активности на меѓународен план исто така претставува предиспозиција на православните цркви кон национална афилијација. Националните цркви често се длабоко поврзани со етничките карактеристики, со што ја заматуваат линијата меѓу духовното/ религијата и етничките/ националните карактеристики.¹⁹ Тенденцијата на православните цркви кон нивна

¹⁷ Roudometof, Victor, Alexander Agadjanian and Jerry Pankhurst (Eds). 2005. *Eastern Orthodoxy in a Global Age*. Walnut Creek, CA: Altamira Press, p. 10.

¹⁸ Meyendorff, John. 1981. *The Orthodox Church. Its Past and Its role in the World Today*. Crestwood, NY: St. Vladimir's Seminary Press, p. 214.

¹⁹ Ashanin, Charles B. 2006. *Essays on Orthodox Christianity and Church History*, Rollinsford, NH: Orthodox Research Institute, p. 142.



идентификација со некоја нација (црквата како „атрибут на државата“ и религијата како атрибут на граѓанското) исто така значи дека тие можат да се одделат²⁰ за сметка на задржувањето на силните врски со државата и локалните или регионалните институции.

Затоа сè до 1990-тите години историските прилики, децентрализираната структура на православието и преовладувањето на националните/ етничките цркви обично не се во поддршка на развојот на еден организиран сеправославен пристап во однос на хуманитарната помош во светот.

1.2. Најнов развој

И покрај релативно слабото православно присуство на меѓународната арена на хуманитарната дејност, постои развој кој покажува силна заинтересираност за едно обновено и видливо социјално вклучување во светската православна ѓаконија. Освен тоа, како што покажува и овој извештај (види во делот 2), постои поголем степен на соработка и партнерство меѓу православните организации и голем број други актери, како на пример секуларни и верски невладини организации, меѓународни организации, владини агенции и слично.

Значаен настан кој ја обележа промената во целата православна социјална теологија и услуга беше Меѓународната конференција на темата „Православен пристап кон ѓаконијата“, што се одржа на Православната академија на Крит во Грција во 1978 г. на иницијатива на Светскиот совет на црквите, Православна работна група. На оваа конференција се утврди потребата православните цркви поактивно да се вклучат во социјалните услуги во најразлични комплексни ситуации. Исто така јасно се укажа на потребата повеќе да се развие нејзината социјална мисија со цел да се артикулира поконкретна доктрина и социјална акција за православната филантропија и ѓаконија

²⁰ Meyendorff, John. 1981. *The Orthodox Church. Its Past and Its role in the World Today*. Crestwood, NY: St. Vladimir's Seminary Press, p. 229.



(на локално, на регионално и на меѓународно ниво), со користење средства за понуда на превентивни, но исто така и терапевтски (на пр., итна помош) социјални услуги.²¹

Сеправославниот предконзилијарен процес, кој го подготви патот кон Големиот и Свет совет на Православната црква ги одразува позициите на христијанското православие за голем број значајни социјални и современи прашања. Во 1986 г. третата Предконзилијарна православна консултација во Шамбези го усвои ставот за „Придонес на православната црква кон реализација на христијанските идеали за мир, правда, слобода, братство и љубов меѓу народите, како и за елиминација на расната дискриминација и другите форми на дискриминација“. Големиот и Свет совет на Православната црква сè уште не се сретнал, а се чини дека тоа нема да се случи во блиска иднина, со оглед на огромните разлики што постојат меѓу православните цркви и променетиот геополитички контекст во споредба со 1980-тите години. Меѓутоа, ставот беше договорен и во него учествуваа претставници на сите локални источноевропски православни цркви.

Во исто време, по падот на комунизмот, источните православни цркви ја засилија својата заложба за социјални услуги и сведоштво. Тие исто така ги обновуваат размислувањата за социјалната теологија и социјалните услуги, како што покажува обновата на православните ѓаконии во Руската Федерација, во Романија, во Србија, во Белорусија, во Албанија итн.²² По 1961 г., кога најголем број православни цркви се придружија на Светскиот совет на црквите, овој совет направи програма за помош во развојот на програмите на православната ѓаконија, вклучувајќи и услов архиепископите и свештениците активно да се ангажираат во социјалните проблеми и да покажат јавни и практични активности на човекољубие.²³ Друг пример за голем број

²¹ Orthodox Academy of Crete. 1978. *An Orthodox Approach to Diaconia*. Consultation Report. Crete, Greece. 20-25 November, pp. 12-13.

²² За подетален историски преглед на ангажирањето на православната ѓаконија, види во Белопопски 2003.

²³ Belopopsky, Alexander. 2003. « Orthodoxy and Social Witness ». Non-published text presented in « Orthodoxy and Social Witness ». Conference organized by the Institute for Orthodox Christian Studies. Cambridge, United Kingdom, pp. 12-13.



јавни интервенции од страна на православните лидери е улогата на Анастасиос, екуменски патријарх Бартоломеј и архиепископ на Тирана, Драч и цела Албанија, за многу прашања, како на пример животната средина, мирот, глобализацијата и социјалната правда преку една транснационална визија. И на крајот, формирањето на Меѓународните православни христијански добротворни организации ИОЦЦ (IOCC) во 1992 г., како официјална меѓународна хуманитарна организација на Постојаната конференција на канонските православни архиепископи во двете Америки СЦОБА (SCOBA), претставува значаен камен-темелник за воспоставувањето на една интегрирана, систематска и глобална православна хуманитарна агенција.

Во поново време, во 2004 г., Меѓународната конференција за социјално сведоштво и ѓаконија, организирана од ССЦ, ИОЦЦ (WCC, IOCC) и православната црковна помош од Финска ОртАид (OrtAid) во Валамо, Финска, ги спои лидерите на православните социјални сервисни организации, теолозите и другите академски стручњаци, црковните хиерарси и други претставници. Тие ги презентираа своите мислења и анализи и разменија практични искуства за денешните социјални услуги во светот. Учесниците на конференцијата своите препораки ги формулираа во пет клучни области:

- **Теологија на ѓаконијата:** зајакнување на истражувањата, анализа и поука за православната социјална дејност на теолошките училишта и универзитети;
- **Сеправославна соработка на ѓакониите:** промоција на информираност и видливост на иницијативите на православната црква во оваа област;
- **Православната црква и граѓанското општество:** промоција на обичниот и силниот јавен глас за клучни социјални прашања и изградба на партнерства со другите црковни, верски и граѓански социјални актери;
- **Методологии на социјални активности:** поддршка за практично мрежно поврзување, взаемна помош и координација меѓу православните и други организации во светот;



- **Раководство и управување:** негување заеднички вредности, стандарди и соработка во управувањето на човечките и финансиските ресурси.

Врз основа на горенаведените цели се формира надзорен одбор за продолжување на работата на Конференцијата за православната ѓаконија во 2004 г. Тој ги утврди следните цели:

- **Информации и комуникации:** информирање и мобилизирање на православната црква и социјалните и политичките фактори за проектот и изградбата на поддршка и вклучување во фазата 2 од проектот, вклучувајќи и ажурирање на веб-страницата;

- **Истражување** на православните социјални иницијативи и организации: утврдување и објавување аналитичко истражување на главните современи православни социјални иницијативи и организации во целиот свет;

- **Анализа на документацијата** на православната социјална активност во историјата и теологијата: развој на достапна „читанка“ или книга со ресурси за клучните патристички, историски и теолошки текстови и написи поврзани со прашања од областа на социјалната правда и сиромаштијата;

- **Меѓународна конференција** за формирање асоцијација на организации на православни социјални услуги: промовирање средби и размена меѓу православните цркви и социјални сервисни организации поврзани со црквата, подготовки за меѓународна мрежа или асоцијација на организации за православни социјални услуги, што ќе кулминира со втора меѓународна конференција.

Во овој контекст, ИОЦЦ (ИОСС) во 2007 г. нарача прелиминарно истражување на организациите за социјални услуги во целиот свет со цел да ја продолжи работата на Конференција на Православната ѓаконија во Валамо. Со ова се обезбедуваат почетни размислувања, дискусии и работни документи за идниот развој на сеправославната соработка и глобалната мрежа на Православната ѓаконија.

2. Истражување

2.1. Цели

Прелиминарното истражување на православните хуманитарни и добротворни организации обезбедува пресек на состојбата во православните ѓаконии во светот (т.е. што се случува „на теренот“ на меѓународно ниво). Фокусот е врз работата на организации во светот кои се инспирирани од православието или се придружени кон него и кои нудат добротворна хуманитарна помош и социјални услуги. Има неколку хуманитарни организации (на пр., Црковниот светски сервис, Унгарската меѓуцрковна помош итн.) кои ги вклучуваат православните цркви, кои се членови заедно со други цркви (протестантската, англиканската, методистичката, унитаристичката итн.) Меѓутоа, ова истражување е наменето во основа за организации чија мисија ја поттикнува доминантно христијанскиот православен етос. Некои организации кои не се православни, а се лоцирани во голем православен регион или вклучуваат силно православно присуство (на пр. АидРом и МЦМС - види подолу), имаат свое значење.

Затоа истражувањето се занимава со три вида организации:

- Официјално приклучени православни организации кои имаат мандат од националните цркви или црковни општини (службени социјални алатки на националните цркви);
- Признати православни организации, но не се официјално придружни кон црквата;
- Локални иницијативи од мал обем (православни здруженија и сл.).



Важно е да се прави разлика меѓу организации кои имаат улога на советодавни, координативни или финансиски тела и/ или организации кои спроведуваат активности. Донаторски или чадор-организации се единствено одговорни за финансирање, координација и/ или советување во однос на обезбедувањето услуги и програми кои се нудат од страна на други тела за спроведување активности (здруженија, агенции итн.). Организациите кои самите спроведуваат активности имаат дополнителна улога на нудење услуги и спроведување програми. Покрај тоа што во ова истражување сите видови организации се значајни, корисно е да се одбележи оваа разлика бидејќи може да има импликации и да помогне при објаснување на неколку фактори, како што се големината и персоналот, географската локација, финансиите и постојните партнерства.

Прелиминарното истражување вклучува податоци за организациите кои се избрани според горенаведените критериуми. Резултатите се анализирани и презентирани споредбено во овој извештај: целта е да се обезбеди колку што е можно поточен (со оглед на количината и квалитетот на достапните податоци) глобален преглед на видот православни ѓаконски организации и нивната работа на ова поле во светот. Ова претставува почетна оценка на развојот и на моменталната состојба во Православната ѓаконија која може да послужи како основа за натамошни размислувања за можни идни перспективи во светот. Како таков, овој извештај е дел од постојаната иницијатива и чекор напред кон идниот развојот на Православната ѓаконија.

2.2. Методологија

Организациите во ова истражување се избраа со користење на неколку различни фактори, вклучувајќи ги учесниците на Конференцијата за православната ѓаконија во Валамо, Финска, во 2004 г., организации во директориумот на партнерите на Светската



православна ѓаконија ССЦ (WCC) и Канцеларијата за солидарна Европа, со веб и интернет-истражувања, постоечки партнери на Меѓународната православна организација ИОЦЦ (ИОСС) итн.

Наведените организации беа значајни за истражувањето: (1) организации во светот кои официјално се придружени или имаат мандат од православните цркви, (2) признати организации кои не се официјално поврзани со црквата и (3) други црковни здруженија вклучени во обезбедување хуманитарна помош и социјални услуги. Доколку некои организации не беа познати, се контактираа православните цркви (на пр. православните цркви на Франција, на Белгија, на Италија, на Германија, на Велика Британија), црковни општини (на пример во Ерусалим и во Александрија) и други чадор-организации (на пример КоКид) и се побара помош при утврдување на имињата на организациите кои обезбедуваат хуманитарна помош во посебни географски области.

По идентификацијата на посебните организации, испратени се писма со објаснувања на целите на проектот за православна ѓаконија, како и прашалник. Прашалникот, кој беше подготвен во соработка со Меѓународната православна организација ИОЦЦ (ИОСС), вклучи 16 куси прашања за организациската структура, причините за формирање, мисијата/ целите, изворите на финансирање, вид услуги што се нудат, проблеми и идни планови итн. (види во прилог 1). Организациите имаа можност да ги достават одговорите на прашањата по електронска пошта, по факс или по пошта. Исто така им беше понудена опцијата да ги достават своите одговори на различни јазици, имено на англиски, на руски, на грчки, на француски, на шпански и на арапски.

2.3. Временска рамка

Прашалниците и писмата за истражувањето беа испратени (по пошта, по електронска пошта или по факс) во периодот од јануари до април 2008 г. со тоа што се додадоа уште некои организации до крајот на 2008 г. штом беа откривани од страна на истражувачите. Беа испратени неколку потсетници до организациите кои не испратија одговор на почетното барање.



2.4. Собирање податоци

Од 51 истражување кои беа испратени (види во регистарот на организации), примени се 28 одговори до времето кога е напишан овој извештај што покажува стапка на одговор од 54,9 %. Од овие организации, 3 православни цркви одговорија на нашето писмо, но тие немаат посебен ентитет или посветена филантропска или добротворна организација за обезбедување хуманитарна или социјална помош. Иако се чини дека тие не нудат услуги на структуриран или институционален начин, тие редовно им помагаат на лица кои имаат потреба и кога постои итна ситуација. За организациите кои не одговорија на истражувањето, добиени се некои основни податоци од нивните веб-страници или публикации, ако има такви.

Најголем број одговори беа доставени од организациите по електронски пат, додека мал број беа примени по пошта или по курир. Одговорите вклучуваат текстови од различна должина за сите или за најголем број од 16-те прашања. Некои одговори беа проследени со печатен материјал, како годишни извештаи, брошури, фотографии, билтени, организациски дијаграми итн. Сите одговори беа на англиски јазик, со исклучок на три на руски јазик кои беа преведени на англиски. Многу организации имаат веб-страница која исто така беше корисна во процесот на собирање податоци, особено доколку не беше одговорено на прашалникот од истражувањето. Во таквите случаи, веб-страниците беа единствен извор на информации.

2.5. Предизвици

Имаше две поголеми тешкотии во текот на собирањето податоци за истражувањето. Едната беше со идентификација на организациите, особено ако се земе предвид широкиот меѓународен фокус на прелиминарното истражување. Втората беше тоа што неколку организации не ги приложија своите одговори на истражувањето.



Овие предизвици го одразуваат делумно отсуството на централизирана административна структура во Православната црква во целина. Има различни православни цркви и заедници во светот распространети низ Руската Федерација, поранешните советски републики и Југоисточна Европа, но исто така и меѓу православната дијаспора во Северна и во Јужна Америка, во Африка, во Западна Европа, во Азија и на Пацификот како придружни членки на многу различни еклазијастички јуриздикции и црковни општини.

Исто така, често некои организации се локални, работат со ограничени ресурси и самите се држат настрана од формалните канали на документација и комуникација, што предизвикува тешкотии при нивната идентификација и пристап. Недостигот на координативно тело, асоцијација или федерација на православни организации во светот уште повеќе ги зголемува овие тешкотии.

3. Споредбена анализа

3.1. Краток преглед

Најголем број организации што беа предмет на истражувањето се приклонети кон националната Православна црква или Патријаршија, со исклучок на ИОЦЦ и МЦМС (види во делот 3.2). Тие функционираат и ги нудат своите услуги во Југоисточна Европа и во поранешните советски републики. Има и неколку регионални и меѓународни организации и други што се со седишта во Африка, на Блискиот Исток и во Азија (види во делот 3.3). Најголем број организации се прилично млади, најмногу до 15 или до 20 години, а се формирани во 1990-тите години во времето на распаѓањето на многу комунистички режими, со исклучок на неколку постари и добро воспоставени организации во Африка и на Блискиот Исток. Постојат чадор-организации со координативна, финансиска и/ или советодавна функција и/ или тела за спроведување кои обезбедуваат социјални услуги и хуманитарна помош. Исто така има неколку мали организации или здруженија кои нудат неформална помош на неструктуриран и неформален начин (микроѓаконија) (види во деловите 3.4 и 3.5). Скоро сите организации се добротворни или филантропски организации кои нудат помош во итни случаи (храна, алишта, медицински материјал и грижа итн.), но многу од нив навлегле и во области на одржливост и развој на заедниците (види во делот 3.4). Најголем број организации имаат раководство во форма на одбор на директори во кој членуваат религиозни и нерелигиозни членови, или пак се под власта на Светиот синод (види во делот 3.6). Тие се мали



до средни организации со персонал од 5 до 20 лица, со исклучок на големите и добро воспоставени организации во Африка и на Блискиот Исток и ИОЦЦ (види во делот 3.6). Најголем број организации работат и се финансираат од повеќе извори со кои имаат формирано работни партнерства. Во нив спаѓаат екуменски меѓународни организации и алијанси/ мрежи во рамките на црквата како и владини структури и агенции (види во деловите 3.8 и 3.9).

Следната детална анализа се базира врз податоците собрани од 28 организации кои одговорија на истражувањето.

3.2. Приклучување кон православието и поврзаност со црквата

Најголем број организации кои беа предмет на истражувањето се директно приклучени кон националната православна црква. Тие се официјални социјални алатки на националните цркви и патријаршии или други православни организации кои добиле мандат да нудат хуманитарна и социјална помош. Меѓутоа, постојат организации кои не се директно поврзани со националната црква или патријаршија, како на пример ИОЦЦ и МЦМС. ИОЦЦ е хуманитарна организација на Постојаната конференција на канонските православни архиепископи во Северна и во Јужна Америка СКОБА (SCOBA). Македонскиот центар за меѓународна соработка (МЦМС) претставува секуларна организација која беше вклучена во истражувањето затоа што нејзиниот совет и одборот вклучуваат претставници од различните религиозни заедници во Република Македонија, вклучувајќи го силното присуство на Македонската православна црква (три претставника) а истото се однесува и на Христијанскиот меѓуцрковен ѓаконски совет во Санкт Петербург, вклучувајќи ги евангелистичката, лутеранската и романската католичка црква.



3.3. Податоци за локацијата, географската покриеност и формирањето

Најголем број од организациите вклучени во истражувањето се лоцирани во региони и земји со доминантно православно население (на пр. во Југоисточна Европа и во поранешните советски републики). Меѓутоа, има организации кои работат во други земји каде што има голема потреба од хуманитарна помош (Африка, Југоисточна Азија). Ако се погледне географската локација и покриеноста на овие организации, постои преклопување меѓу земјите/ регионите на дејствување и земјите/ регионите на обезбедување услуги (види во табелата 1). Ова значи дека најголем број од организациите како предмет на ова истражување обично ги нудат своите услуги во земјата или регионот во кој се лоцирани.

Исто така постојат некои организации со регионален фокус. Грузиската организација „Зареби“ и српското „Човекољубие“ имаат некој регионален фокус и нудат услуги во Грузија и во Србија, но исто така и во соседните земји, како на пример Грузија во Иран и во Турција, а Србија во Босна и Херцеговина, во Црна Гора и во Хрватска. И на крајот, постојат организации кои имаат глобален пристап и меѓународен дострел и средства и кои ја координираат и обезбедуваат хуманитарната помош во целиот свет во различни региони и континенти кои обично не добиваат услуги од други организации, како што се Африка и Азија. Најзабележителни меѓу нив се ИОЦЦ и OrtAid.

Табела 1: Географски преглед на организации

Седиште	Обезбедени услуги
	Национални
Албанија	Албанија
Ерменија	Ерменија
Белорусија	Белорусија
Бугарија	Бугарија
Египет	Египет



Етиопија	Етиопија
Грузија	Грузија
Грција (Грчката црква)	Грција
Индија	Индија (Западен Бенгал)
Либан	Либан
Молдавија	Молдавија
Романија	Романија
Руската Федерација	Руската Федерација
Јужна Африка	Јужна Африка
Швајцарија	Швајцарија
Уганда	Уганда
Украина	Украина
Зимбабве	Зимбабве

	Регионални
Грузија	Грузија, Иран, Турција
Република Македонија	Македонија и регионот
Србија	Србија, Босна и Херцеговина, Црна Гора, Хрватска
	Меѓународни
Финска	Африка, Европа, Блиски Исток, ЈИ Азија, пор. советски републики, ЈИ Европа
Грција (солидарност)	Африка, Европа, Блиски Исток, ЈИ Азија, пор. советски републики, ЈИ Европа
САД	ЈИ Европа, Африка, Блиски Исток, ЈИ Азија, пор. советски републики, САД

Најголем број организации како предмет на ова истражување се лоцирани и нудат услуги во области каде православието е историски доминантна вера меѓу локалното население (како на пр. во Југоисточна Европа, во Руската Федерација и во поранешните



советски републики), со исклучок на некои организации кои работат во Африка и во Југоисточна Азија каде што постои голема потреба од хуманитарна помош. Ова може да се објасни делумно со тоа што најголем број организации се формирани и се лоцирани во земји и области каде што веќе постои голема потреба за хуманитарна помош. Исто така, многу од овие организации имаат ограничени финансиски/ човечки ресурси и инфраструктура, што ги ограничува да му помагаат на населението во својата земја на дејствување. Спрема тоа, тие не се во можност да ги прошируваат своите услуги на други земји и региони. Комбинацијата од ограничени финансиски средства и други ресурси (човечки, техничка стручност и сл.) и големата потреба од хуманитарна помош во областите во кои овие организации се лоцирани претставуваат клучни фактори за националната и регионална ориентација на нивната работа и релативното отсуство на хуманитарна дејност на меѓународен план (со исклучок на ОртАид и ИОЦЦ). Се чини дека ИОЦЦ и ОртАид имаат полза, не само од материјалните ресурси (финансиски и човечки), туку исто така од техничка стручност и организациска инфраструктура што им дава капацитет да финансираат, координираат и обезбедуваат услуги низ светот во многу различни области каде што постои потреба.

Освен географската покриеност, интересно е да се погледне староста на организациите (кога се формирани). Во многу случаи постои корелација меѓу географската локација на организации и податоците кога тие се формирани. Многу организации во Руската Федерација, во поранешните советски републики и во ЈИ Европа се создадени во 1990-тите години по падот на железната завеса и колапсот на многу комунистички режими. Овие историски настани отворија нови можности за заживување и социјално вклучување на националните православни цркви во соодветните земји.

Меѓутоа, заедно со можностите дојде и големата потреба и побарувачката за хуманитарна помош, особено по распаѓањето на Југославија и војните на Балканот. Ова значи дека националните цркви во овие краеве, со оглед дека излегоа од особено тешки социо-економски и политички прилики, беа соочени со двоен предизвик на



голема потреба за социјални/ хуманитарни услуги и слаби ресурси за да можат да понудат услуги во социјално, економски и политички чувствителни општества.

Најстарите организации се „St.Georges Hospital University Medical Centre“ во Либан, БЛЕСС (BLESS) во Египет и ДИЦАЦ (DICAC) во Етиопија. Овие организации имаат долга историја и цврсто присуство на Блискиот Исток и во Африка, бидејќи се формирани во 1878 г., во 1962 г. и во 1972 г. Најновите организации во истражувањето се Александријан лајтхаус (Alexandrian Lighthouse) (2005) во Јужна Африка (приклонета кон православната архиепископија на Јоханесбург и Преторија), Социјалниот центар Агапис (Agapis) (2004) (приклонет кон православната црква на Молдавија) и Филантропија (2007) (Федерација на романските невладини организации поврзани со православната црква).

3.4. Мисија, мандат и цели

Мисијата и основачките начела на сите организации вклучени во истражувањето се мотивирани од христијанските вредности (човекољубие и љубов кон Бога). Нивните цели се во основа обезбедување помош за луѓе кои имаат потреба и ранливи групи кои се запоставени и се наоѓаат во посебна ситуација. Видот на обесправени групи на кои овие организации им даваат услуги се стари лица, сиромашни, бездомници и болни, луѓе со посебни потреби, сираци, жртви на трговија со луѓе и раселени лица во војни и конфликти или природни катастрофи. Меѓутоа, освен добротворната дејност, некои организации преминале со активности од добротворна, итна помош и општа филантропија кон развој со поширок фокус кој има за цел да им помага на маргинализирани заедници да се здобијат со самостојност и моќ. Намалувањето на сиромаштијата, поттикнување земјоделското производство и рехабилитација, здравствено образование и стручна обука се приоритетни области кај овие организации.



Најголем број организации на почетокот биле структури што обезбедувале локална добротворна активност, итна помош и социјална помош за локалното и националното население, но на крајот биле во можност да се променат за да го префрлат својот фокус врз подолгорочна изградба на капацитети и работа на одржлив развој. Меѓу нив се српската „Филантропија“, Ерменската фондација на меѓуцрковна добротворна тркалезна маса Арт (ART), ИОЦЦ, МЦМС (Република Македонија), Сеукраинскиот црковен добротворен фонд „Вера-надеж-љубов“, ДИЦАЦ (Етиопија), АртАид (Финска), БЛЕСС (Египет), Фондацијата „Spirit of Love“ - Дијаконија Агапес (Албанија).

Исто така постојат и помали добротворни организации кои обезбедуваат хуманитарна и социјална помош (некои дури вршат и некаква мисионерска дејност). Вакви се, на пример, Милосрдие (Република Македонија), ФПО (Швајцарија), ПСОЦ (Индија), Социјален центар Агапис (Молдавија) и Зареби (Грузија). Зареби и Покров (Бугарија), кои се исто така вклучени во некои видови мисионерска работа, вклучувајќи ја и промоцијата на православието низ образовни и културни активности (религиозно образование, религиозни публикации и информативни услуги итн.). Во овој контекст, доколку хуманитарната помош е примарна цел на најголем број организации, многу од нив нудат секундарни услуги, како што се религиозно образование и религиозни публикации кои јасно ја поддржуваат и шират православната вера на индиректен начин (помагајќи им на локалните православни цркви да опстанат или да се развијат во своите локални заедници).

Иако многу организации кои обезбедуваат некоја форма на организирана хуманитарна помош самите по себе имаат координативни функции, постојат некои организации чија дејност е првенствено советодавна или дејствуваат како координативно тело. Пример за тоа се „Charity Sisterhood Union“, организација на Православната црква на Белорусија (дел од Московската патријаршија), „Christian Interchurch Diaconal Council“ од Сан Петербург ЦИДЦ (CIDC) и „Social Philanthropic Department“ на Романската патријаршија. „Charity Sisterhood Union“



на Православната црква на Белорусија изведува координативна и советодавна функција во социјалната работа на добротворното сестринство и црковни социјални услуги за Православната црква на Белорусија и учествува во дистрибуцијата на средства за вакви проекти. „Christian Interchurch Diaconal Council“ од Сан Петербург е христијанска невладина организација која ги поддржува и координира социјалните иницијативи на ѓаконијата и активностите на црквите што ги финансира (православна, евангелистичка, лутеранска и римокатоличка) во северозападниот дел на Руската Федерација. „Social Philanthropic Department“ на Романската патријаршија помага во развојот и координацијата на социјалната дејност и помош во Романија, како на пример во стратешкото планирање, набљудување и мрежно поврзување (покрај обезбедување на другите услуги). Таа е институционално тело на Романската православна црква РОЦ (ROC) и бирократска структура на административното тело на Романската патријаршија што учествува во правење стратегија и дава поддршка за развојот и зајакнувањето на социјалната активност на црквата во целата земја.

Исто така, постојат национални цркви кои нудат помош на луѓето што имаат потреба на неформален и неструктуриран начин, како на пример во случајот со Православната црква на Кореја. Се смета дека некои национални православни цркви кои сè повеќе нудат социјална помош за локалното население можеби одлучиле да се институционализираат и да ги структурираат своите услуги со формирање социјални организации или сектори на националните цркви со цел да ја официјализираат и прошират својата посветеност во обезбедување социјална помош за локалната заедница. ФПО од Швајцарија претставува пример за мала православна организација која е директно поврзана со една православна црква во земја од Западна Европа, а им нуди помош на групи и поединци за кои социјалните услуги веќе не се достапни или невозможни. Слични мали организации се АЦЕР - Русија во Франција и Фондацијата „Свети Грегори“ во Велика Британија, како и во други земји, вклучувајќи ги Италија, Белгија, Германија, Финска итн. За повеќе информации за активностите на



овие помали цркви или организации поврзани со црквите, потребни се дополнителни истражувања.

3.5. Видови услуги што се нудат

Во однос на горенаведената разлика меѓу работата на итна помош, добротворни активности и развојни активности, меѓу обезбедување координација, совети, средства и услуги, видот на услуги што ги нудат организациите вклучени во истражувањето можат да се групираат во различни категории.

Организациите (обично помалите и со поограничени средства) кои вршат добротворна и итна активност нудат алишта, храна, засолниште и медицинска и социјална грижа. Овие видови услуги се нудат во итни случаи (катастрофа, итна помош), обезбедувајќи ги непосредните потреби на **настраданите** луѓе, но исто така постојана помош за луѓе во неповолна состојба во заедницата, како на пример бездомници, болни, стари, инвалиди, сираци итн. Некои примери за ова се услугите што ги нудат „Alexandrian Lighthouse“ во Јужна Африка, Милосрдие во Република Македонија, ПСОЦ во Индија, „St. George’s Hospital“ во Либан, „Social Centre Agaripis“ во Молдавија и „Union of Charity Sisterhoods“ во Белорусија.

Организациите кои имаат поширок фокус, како и соодветни материјални и човечки ресурси и средства, се занимаваат со *макроѓаконија*. Ова често се спроведува од страна на големи организации кои имаат доволно ресурси за да можат да работат на своите долгорочни цели и проекти. Нивните активности вклучуваат најразлични програми и имаат цел да развијат финансиски, материјални и човечки ресурси за долгорочен развој на заедницата. Во многу случаи овој вид работа вклучува рурален и земјоделски развој, рехабилитација на животната средина и инфраструктурата, здравствено образование, превенција и контрола на ХИВ и сидата, социјални промени низ решавање на проблемите за промоција на мирот и социјалната хармонија, образование и обука, програми за



младите и стручна обука, техничка помош и обука за изградба на капацитети во институциите за социјална грижа. Такви примери се работата на српската „Филантропија“, ерменската Фондација за меѓуцрковна добротворна тркалезна маса, ИОЦЦ, МЦМС (Република Македонија), Сеукраинскиот црковен добротворен фонд „Вера-надеж-љубов“, ДИЦАЦ (Етиопија), ОртАид (Финска), БЛЕСС (Египет) и Фондацијата „Дух на љубовта“ - Ѓаконија Агапес (Албанија).

3.6. Раководење, структура и персонал

Најголем број организации имаат одбор на директори и повереници или ги раководи Светиот синод на црквата на којашто е приклонета организацијата. На чело на одборот се наоѓа претседател, најчесто патријарх, архиепископи или митрополит и се состои од 4 до 7 членови. Често членовите на одборот доаѓаат од различни полиња на општеството (не само од црквата). Дневното раководење на организациите обично го презема извршен директор и административен тим.

Најголем број организации се структурирани според програмските сектори и ги одразуваат активностите и работата на теренот, на пример сектор за ХИВ и сида, за здравје, за деца и младинци, за образование и култура, сектор за нега и медицина (како во болницата „Свети Ѓорѓи“). Тие исто така имаат и административни сектори, како на пример сметководство и финансии, персонал и човечки ресурси, правна служба, служба за развој, планирање, набљудување и оценка (М&Е) итн. Поголемите организации (кои вработуваат поголем број персонал) имаат повеќе хиерархиска структура. Во таков случај, организациите ја приложија својата хиерархиска шема (БЛЕСС, ДИЦАЦ, УОЦЦАП).

Во однос на персоналот, треба да направиме некои прелиминарни забелешки. Прво, кога се разгледува персоналот во организациите, треба да земеме предвид дали организацијата



е тело за спроведување, финансирање или координација, што секако има влијание врз бројот на вработен персонал и волонтери. Финансирањето има директно влијание врз вработениот (платен) персонал, па според тоа и на бројот на волонтери кои ги користат организациите. Второ, бројките што се наведени во истражувањето од страна на организациите како одговор на прашањето за бројот на платен персонал и волонтери е збирен број. Ова значи дека не е јасно дали бројот што го навеле организациите го одразува бројот на персонал во седиштето, во регионалната канцеларија и во местата каде што се обезбедуваат хуманитарни и социјални услуги. Исто така не е јасно дали овие броеви вклучуваат персонал што има задача, или пак задачите се преклопуваат во администрација, давање услуги, обезбедување верски услуги (свештеници, калуѓери, калуѓерки и сл.) и други функции.

Имајќи го предвид ова и врз основа на дадените одговори, повеќе од половина организации се мали до средни по големина во однос на бројот на персоналот и тој се движи од 4 до 20 лица платен персонал со просек од 7 платени вработени лица. Најголемите организации во истражувањето кои вработуваат платен персонал од 400 до 500 лица се и најстари и најетаблирани (со оглед дека се присутни повеќе од 35 до 40 години, па дури и 100 години), како на пример болницата „Свети Ѓорѓи“ (со персоналот од 1.050 лица), како и БЛЕСС и ДИЦАЦ. ИОЦЦ и Филантропското здружение на Православната црква ПСОЦ (PSOC) во Индија имаат 110-120 вработен персонал. Од овие 5 големи организации, само ИОЦЦ (поради својата меѓународна активност) има персонал кој работи насекаде во светот, додека пак другите 4 користат локален персонал, со оглед на својот национален фокус.

Во однос на волонтери, многу мал број организации покажаа точна бројка, иако се чини дека најголем број од нив зависат од волонтери во различни области на својата работа. ПСОЦ, БЛЕСС и ИОЦЦ имаат широка мрежа волонтери, по 200, по 600 и по 800 лица. Другите организации прикажаа бројки на волонтери од 1 до 10 лица, во просек по 5 лица неплатен персонал. Волонтерите обично нудат поддршка на различни начини. На пример, во случајот со ИОЦЦ, волонтерите



работат на програмите и/ или собирање средства и раководење (како членови на одборот) итн.

3.7. Средства и поддршка

Кога се работи за прашањето на средства, треба да се забележи дека средствата имаат директно влијание врз географската покриеност, обезбедувањето услуги и бројот на персоналот во организациите. Исто така, механизмите за поддршка на организацијата можат да имаат разни облици. Финансиската поддршка има најголемо значење и вклучува пари (од грантови, донации итн.), но исто така и ослободување од данок и сл. Другите форми на поддршка, како на пример бесплатна опрема и материјали и бесплатна техничка поддршка, обука и персонал (вклучувајќи и волонтери) се важни ресурси за опстанокот и работата на хуманитарната организација.

Скоро сите организации постојат и ја нудат својата хуманитарна помош со користење најразлични форми на финансирање (донации, грантови и други механизми) од локални, национални, регионални и/ или меѓународни извори кои потекнуваат од секуларни и/ или верски тела. Во тој однос мораме да ја одбележиме важноста на екуменските средства што ги примаат многу православни организации и цркви за поддршка на нивната социјална работа и други видови ѓаконски програми, особено во 1990-тите години. Најголем број организации добиваат поддршка од повеќе од еден извор, а многу мал број мали организации егзистираат само од индивидуални донации и придонеси. Нешто повеќе од половината од организациите што беа предмет на ова истражување добиваат некаква форма на меѓународна поддршка, што значи дека тие (некои повеќе, некои помалку) имаат некакво искуство во воспоставување партнерства и соработка со институции и финансиски тела надвор од својата земја.

Изворите на средства кај организациите што беа предмет на ова истражување можат да се сведат на следните категории, а во заграда се дадени некои примери:



- **Организации базирани во црквите:** (национални и интернационални): национални (православни и неправославни) цркви (Финската, Шведската и Норвешката црква, православни архидијацези, Швајцарската меѓуцрковна помош ит.) и локални црковни општини, христијански агенции (Caritas, Catholic Relief Services итн.) и мисионерски здруженија (Church Mission Society во Велика Британија и др.);
- **Екуменски организации и конзорциуми:** ССЦ, АЦТ (ACT Development and ACT International), АПРОДЕВ, „Church World Service“ итн.;
- **Владини структури и агенции:** национални (УСАИД, Хеленик аид, национални и странски министри итн.) и меѓународни тела (Европската комисија, Светската банка);
- **Индивидуални донатори:** придонеси од локалното население и дијаспората (ерменската, грчката, српската дијаспора итн.), настани на кои се собираат средства.

3.8. Партнери за соработка, алијанси и мрежи

Како и во случајот со финансирањето, најголем број организации кои беа предмет на ова истражување имаат формирани шеми за соработка и партнерство, а некои од нив се членови на поголеми конзорциуми на различни нивоа, вклучувајќи национални, регионални и/ или меѓународни, како со секуларни, така и со црковни организации. Меѓународни, регионални и национални агенции за развој, владини агенции, невладини организации, универзитети и црковни организации се спомнуваат како чести партнери за соработка на постојана основа или за некој проект. Овие различни видови соработка се воспоставени за средства, координација, спроведување проекти и обезбедување услуги. На пример, Секторот за надворешни врски со црквите на Московската патријаршија ДЕЦР (DECRC) е водечка организација во неколку партнерства и конзорциуми. Тој е работен и програмски партнер на ИОЦЦ и член на извршниот комитет на АЦТ



интернационал. Исто така, Филантропија и ДИЦАЦ се членови на извршниот комитет на АЦТ.

Многу мал број организации сами нудат хуманитарна помош без помош или без партнерство со друга институција, национална или меѓународна. Повторно, најголем број организации (без оглед колку се стари или млади) работат во некаква воспоставена мрежа на соработка и партнерство. Ова значи дека постои широка, но понекогаш неструктурирана мрежа на православни хуманитарни организации.

Во некои случаи се формираат некои регионални или други мрежи од организации со посебен интерес, а не само православни партнерства или алијанси, како на пример Балканската граѓанска мрежа за развој на општеството БЦСДН (BCSDN) и АПРОДЕВ. БСЦДН е мрежа од 12 граѓански општествени и екуменски организации од 8 југоисточни европски земји и територии која има за цел да го зајакне граѓанското општество со зајакнување на актерите во граѓанското општество и со размена и развој на локално ниво. АПРОДЕВ е тело кое ги соединува европските организации за развој и хуманитарна помош што работи со ССЦ.

3.9. Предизвици

Организациите се соочуваат со најразлични нивоа на тешкотии и пречки во својата хуманитарна работа. Овие предизвици можат да се групираат во три категории, но се тесно поврзани меѓу себе.

Недостигот од адекватни финансиски средства во време на финансиска криза и намалените ресурси во целиот свет се најголемата тешкотија со која се соочуваат мнозинството организации денес. Ова не се одразува само со недостиг на средства, материјали и опрема, туку исто така со недоволно персонал (човечки капитал). Во одговорите се наведуваат проблеми со недоволно квалификуван персонал, особено за раководење, планирање и комуникации. Недостигот од финансиски средства и преголемата зависност од донаторите и недостигот од одржливи финансиски средства претставуваат проблем како при



обезбедувањето услуги на кус рок, така и при спроведување програми за медиумите на долг рок.

Организациите исто така го наведуваат проблемот со изградба на своите капацитети, односно недостигот од стручност, вештини и обука за планирање, раководење и спроведување на хуманитарната и социјалната работа што ја нудат. Во некои случаи организациите исто така наведуваат дека имаат недостиг од мобилизираност, координација и интеграција на човечки и материјални ресурси меѓу локалните дијаконални организации, социјалните структури на црквите и граѓански организации поврзани со црквата. Оваа тешкотија се чини дека има импликации, не само врз спроведувањето на услугите и програмите, туку исто така врз способноста да се обезбеди долгорочно финансирање (на пример, пристап до фондови што ги овозможува Европската Унија или од меѓународни организации) со цел да се намали преголемата зависност од донаторите, што пак за возврат може да помогне за долгорочна одржливост на овие организации.

Освен недостигот од финансиски, материјални и човечки ресурси, многу организации искажуваат тешкотии поврзани со контекстуални фактори, како што се економската и политичката средина во којашто работат. На пример, организациите во Африка (Египет, Етиопија, Јужна Африка и Уганда) имаат тешкотии во својата работа поради екстремната сиромаштија, невработеноста, неписменоста, слабата инфраструктура (транспорт и сл.), ширењето на епидемијата на ХИВ и сидата, но исто така и со исламскиот екстре-мизам (последново е исто така проблем за православните организации во Индија). Уште еден поспецифичен пример се однесува на организациите на жените, каква што е и „Charity Sisterhood Union“ на Белоруската православна црква која пријавува проблеми поврзани со политиката и со занемарување на работата што ја вршат жените. И на крајот, политичката нестабилност или постојната законска рамка се проблем за организациите во југоисточна Европа и во поранешните советски републики, како и во Србија, во Република Македонија и во Ерменија.

4. Заклучни забелешки

4.1. Актуелен развој и идни предизвици

Врз основа на претходната анализа, можат да се донесат првични заклучоци за организациите, но тие мора да се дополнат и преработат по собирањето на дополнителни податоци за повеќе организации:

- **Историски** организации: постари, добро етаблирани и прилично големи организации на Блискиот Исток и во Африка. На пример БЛЕСС (Египет), ДИЦАЦ (Етиопија) и болницата „Свети Ѓорѓи“ (Либан);

- **Меѓународни** организации: имаат усвоено глобален пристап кон правослаvnата ѓаконија, финансирањето, координацијата и обезбедувањето хуманитарна помош на меѓународен план. На пример: ИОЦЦ, АртАид и Солидарити;

- **Организации од средна големина**: најголем број организации кои нудат хуманитарна помош и социјални услуги, а некои со акцент врз одржлив развој и изградба на капацитети, работат локално и национално во земји со доминантно православно население (Централна и Источна Европа и поранешните советски републики). На пример: „Philanthropy“, „Diakonia Agapes“, „Armenia Inter-Church Charitable Round Table Foundation Office“ (ART) итн.;

- **Мали** организации или здруженија: нудат помош на локално и на национално ниво, на релативно неформален или неструктуриран начин. На пример, „Pastoral and Philanthropic Foundation“ на дијалезата на Швајцарската екуменската патријаршија, „Alexandrian



Lighthouse", Архиепископија на Јоханезбург и Преторија во Јужна Африка;

- **Конзорциумски организации:** секуларни и екуменски организации, вклучувајќи православно учество (но не исклучиво). На пример: АидРом и МЦМС.

Во текот на последниве 20 години и во современата практика, православната ѓаконија покажува јасни знаци на обнова и активност. Брзиот историски развој, а особено падот на комунизмот и отворањето на Источна и на Централна Европа и на Балканот, создадоа социјални и економски можности, но и предизвици. Националните источни православни цркви во многу земји од централна и од источна Европа, на Балканот и во поранешните советски републики се соочија со можноста за ревитализација и поголема социјална вклученост во јавниот домен, но и со предизвикот да одговорат на сиромаштијата и другите социјални и економски проблеми со тоа што ќе понудат социјална помош и хуманитарна помош со минимални ресурси.

Во овој контекст, не изненадува фактот што најголем број организации во истражувањето беа формирани во земјите на централна и на источна Европа, на Балканот и во поранешните советски републики во 1990-тите години. Во текот на овој период, беше формиран и ИОЦЦ (ИОСС) со цел да се одговори на големите хуманитарни потреби, но на еден меѓународен и координиран начин. Најголем број организации започнаа како добротворни и филантропски организации, нудејќи социјални услуги и итна помош на локално и на национално ниво. Во текот на нивната работа, многу организации се издигнаа во структури со цел да обезбедуваат поодржливи форми на помош, навлегувајќи дури и во програми за развој и изградба на капацитети. Овој нов развој всушност не беше нов со оглед на постоењето историски и добро етаблирани организации кои во оваа област работат во Африка, како БЛЕСС и ДИЦАЦ, но тој ја означува желбата на сè повеќе православни организации и цркви да преминат од добротворна и филантропска работа кон постојан развој на хуманитарната активност од страна на владините и граѓанските организации (религиозни и секуларни).



Голем проблем со кој се соочуваат сите православни организации денес се однесува на средствата, односно недостиг од финансиски и човечки ресурси за продолжување на постојните програми и преземање нови иницијативи. Но средствата не се единствениот предизвик. Недостигот од интегрирано раководење, координација и планирање при спроведување хуманитарна помош и социјални услуги исто така претставува важно прашање. Ова, пак, се поврзува со средства, бидејќи тие се услов за обезбедување одржливи финансии од меѓународните агенции и владите. Ова е проблем што го наведоа многу организации на крајот на одговорите во анкетата. Тие сакаат да можат да работат уште поефикасно во партнерство и со координирани иницијативи и програми, особено во време на хуманитарни кризи, кога времето и ресурсите се многу битни, а брзата хуманитарна реакција е од витално значење.

Токму во ова време потребата за добро координиран сеправославен напор од постојните социјални актери низ светот е од големо значење за да може православната ѓаконија да премине на следното ниво. Меѓународната конференција на православни ѓаконии во Валамо во 2004 г. претставува важен настан во овој правец, а истражувањето и извештаите преставуваат еден чекор натаму во продолжување на оваа работа.

4.2. Следни чекори

Овој извештај за истражувањето претставува работен документ за дискусија и отвора можности за натамошно истражување и активности. Во однос на истражувањето, потребни се дополнителни информации од организациите чии одговори сè уште пристигнуваат, но сигурно ќе има место и за повеќе организации од светот што треба да се откријат и истражат. Следен чекор би можела да биде една длабинска студија на случај на неколку одбрани православни организации од посебен интерес. Ова може да донесе корисни информации за тоа,



на пример, што е потребно за успешна приказна, со кои проблеми се соочува организацијата, или пак на кој стратешки крстопат се наоѓа организацијата и како се справува со тој предизвик.

Освен дополнително истражување и повеќе податоци, следен чекор може да биде планирањето на вториот состанок на меѓународната православна ѓаконија којашто може да ја продолжи работата и да обезбеди форум за дискусии лице во лице. Друга можност е создавањето виртуелна мрежа или форум за дискусии во форма на директна интерактивна веб-страница. Веб-страницата исто така може да служи и како извор на практични информации за земјите членки за области како што се извори на средства, собирање средства и развој на програми. И на крајот, подолгорочна акција може да биде формирањето сеправославно координативно тело кое може да го пополни постојното место во структурата и ќе помогне во синхронизацијата на православната ѓаконија во целиот свет.

Благодарност до сите организации кои одделија време да одговорат на прашалникот од истражувањето. Се надеваме дека тие ќе најдат некои корисни информации во овој извештај и дека тој ќе ги инспирира да продолжат со својата значајна работа и да создаваат продуктивни партнерства кои ќе можат да ѝ помогнат на православната ѓаконија да стане добро координирана меѓународна хуманитарна иницијатива.

5. Референтен материјал

Анастасиос, архиепископ на Тирана, Драч и цела Албанија, 1998. *Together on the Way, 2.2 Anamnesis*, изјава во текот на Осмата асамблеа на Светскиот совет на црквите, Хараре, Зимбабве, 3-14 декември. Пренесено на 23 мај 2007

(<http://www.wcc-coe.org/wcc/assembly/pth1-e.html>).

Ashanin, Charles B. 2006. *Essays on Orthodox Christianity and Church History*, Rollinsford, NH: Orthodox Research Institute.

Beloposky, Alexander. 2003. « Orthodoxy and Social Witness ». Необјавен текст презентирани во „Orthodoxy and Social Witness“. Конференција организирана од Институтот за православни студии. Кембриџ, Велика Британија.

Bria, Ion. 1996. *The Liturgy After the Liturgy: Mission and Witness from an Orthodox Perspective*. Geneva, Switzerland: WCC Publications.

Bryer David. 2004. „Humanitarian Action and Development Cooperation: Trends, Challenges and Opportunities“, необјавен труд презентирани на конференцијата „Orthodox Diakonia“.

Clapsis, Emmanuel (Ed.). 2004. *The Orthodox Churches in a Pluralistic World: an Ecumenical Conversation*. Женева, Швајцарија: публикација на ВЦЦ.

Constantelos, Demetrios. 2004. „Origins of Christian Orthodox Diakonia: Christian Orthodox Philanthropy in Church History“. Труд презентирани на конференцијата „Social Witness and Service of Orthodox Churches“ (30 април - 5 мај, 2004), Академија Лај во Њу Валамо, Финска).

Ferris, Elizabeth. 2005. „Faith-Based and Secular Humanitarian Organizations“, *International Review of the Red Cross* 87(858): 311-325.



Florovsky, George. 1950-1951. „The Social Problem in Eastern Orthodox Church”, *Journal of Religious Thought*, Vol. VIII, No. 1 (есен/ зима): 41-51.

Meyendorff, John. 1979. „The Christian Gospel and Social Responsibility: The Eastern Orthodox Tradition in History” in *Continuity and Discontinuity in Church History, Studies in the History of Christian Thought*, vol. 9, edited by Forrester Church and Timothy George. Leiden: E. J. Brill.

----- 1981. *The Orthodox Church. Its Past and Its role in the World Today*. Crestwood, NY: St. Vladimir’s Seminary Press.

----- 1995. *L’Eglise Orthodoxe*. Paris: Le Seuil.

Orthodox Academy of Crete. 1978. *An Orthodox Approach to Diaconia*. Consultation Report. Crete, Greece. 20-25 November.

Plekon, Michael. 2003. „Eastern Orthodox Social and Political Theology” in *The Blackwell Companion to Political Theology*, edited by Peter Scott and William T. Cavanagh. Oxford, UK: Blackwell.

Roudometof, Victor, Alexander Agadjanian and Jerry Pankhurst (Eds). 2005. *Eastern Orthodoxy in a Global Age*. Walnut Creek, CA: Altamira Press.

Пропратно писмо за анкетата на Православната Ѓаконија

Во текот на последниве децении православните цркви минуваат низ силна обнова на својата добротворна, социјална и хуманитарна работа во сите региони во светот. Како реакција на ваквиот развој на ситуацијата, Меѓународната православна христијанска организација ИОЦЦ (ИОСС), заедно со други партнери, организира голема меѓународна конференција на темата „Православни социјални сведоштва и услуги”, во Валамо, Финска во 2004 г. На конференција им се даде мандат на организаторите да ја зајакнат размената на информации, формирањето мрежи и соработката меѓу многуте православни социјални сектори,



структури и организации во целиот свет. Исто така се формира Комитетот за продолжување на православната ѓаконија со цел да се постигне континуитет на оваа иницијатива.

Како дел од овој проект, Комитетот за продолжување и ИОЦЦ спроведуваат истражување на социјалната и хуманитарната работа на православните христијански организации во светот. Целта на ова истражување е да се публикува книга со изворни информации и директориум во кои ќе има преглед на православни хуманитарни и добротворни активности на глобално ниво. Овој документ треба да понуди основа за натамошна соработка меѓу различните православни организации. Тој исто така ќе биде корисна алатка за унапредување на работата на православните хуманитарни и добротворни организации, за собирање средства и публицитет.

Во прилог се наоѓа прашалник за добротворни, социјални и хуманитарни активности на вашата црковна организација и кои било други поврзани тела во светот. Ве молиме пополнете го прашалникот и одговорете на прашањата колку што е можно подетално. Вашите одговори можете да ги испратите на еден од следните јазици: англиски, руски, грчки, француски, арапски или шпански. Исто така, заинтересирани сме да добиеме од вас брошури, годишни извештаи, фотографии и други релевантни материјали кои ќе ги потенцираат активностите и мисијата на вашата организација. Ве молиме доставете го овој формулар и на други православни социјални структури и организации.

Ве молиме пополнете го формуларот на интернет со бирање на: <http://www.orthodoxdiakonia.net/index.php?id=survey>. Истиот можете да го симнете од веб-страницата: www.orthodoxdiakonia.net. Исто така, можете да го испратите по пошта на адресата наведена подолу.

Доколку ви се потребни дополнителни објаснувања, ве молам слободно обратете ми се. Ви благодарам однапред за соработката и придонесот на овој проект на Православната ѓаконија.

Пополнетите прашалници испратете ги што е можно поскоро на следната адреса:



Lina Molokotos-Liederman, Coordinator – Orthodox Diakonia Project
46 Melbury Court, London W8 6NH, United Kingdom
Tel.: +44 207 602 2685, Email: survey@orthodoxdiakonia.net

Со вера во Христа,

отец Леонид Кишковски,
претседател на Комитетот за продолжување

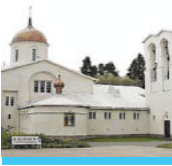
Прашалник за истражување на Православната Ѓаконија

Lina Molokotos-Liederman, Coordinator – Orthodox Diakonia Project
46 Melbury Court, London W8 6NH, United Kingdom
Tel.: +44 207 602 2685, E-mail: survey@orthodoxdiakonia.net

Ве молиме испратете ги пополнетите одговори со другиот материјал
за вашата организација преку електронска или авионска пошта на
следната адреса:

Lina Molokotos-Liederman, Coordinator – Orthodox Diakonia Project
46 Melbury Court, London W8 6NH, United Kingdom
Tel.: +44 207 602 2685, E-mail: survey@orthodoxdiakonia.net

1. Целосно официјално име на вашата организација
(на оригиналниот јазик и на англиски);
2. Име на православната црква со која сте поврзани;
3. Главна адреса на организацијата (седиште)
и контакт-информации;
4. Куса историја (кога е формирана, од кои причини, првични
цели);
5. Изјава за мисијата/ мандат/ цели;
6. Најважни тековни предизвици и тешкотии со кои се соочува
вашата организација;



7. Раководна структура (одбор на директори, поврзаност со црквата);
8. Главно раководство (имиња и титули/ позиции);
9. Број на персонал (платен и волонтери);
10. Структура на вашата организација (сектори);
11. Основни извори на средства;
12. Географски области во кои се нудат услуги;
13. Видови услуги што се нудат (ве молиме за детали);
14. Партнери, алијанси и мрежи со кои соработувате;
15. Други организации за кои мислите дека треба да се вклучат во ова истражување;
16. Други коментари.

Ве молиме испратете ни секакви релевантни презентации, извештаи, фотографии и други материјали.

Ви благодариме за вашиот придонес кон ова истражување за православната ѓаконија.

<http://www.orthodoxdiakonia.net/>

Размена на информации и ресурси
за православни социјални иницијативи
НИЗ СВЕТОТ.

E-mail: survey@orthodoxdiakonia.net

ОРГАНИЗАЦИИ НА ПРАВОСЛАВНАТА ДАКОНИЈА СПОРЕД ЗЕМЈИ

АЛБАНИЈА

Diakonia Agapes

Rruga e "Durrësit", P.O.Box 1545

Tirana, Albania

Tel.: +355 4 2256365/8

Fax: +355 4 2230564

E-mail: daoffice@diakoniagapes.org

<http://www.diakoniagapes.org>

Формирана во 1992 г.

Работи во Албанија

ЕРМЕНИЈА

Armenia Inter-Church Charitable Round Table Foundation of the WCC (ART)

Monastery of Etchmiadzin

Vagharshapat 1101

Republic of Armenia

Tel: +37410 517 157

Tel./Fax: +37410 517 436

E-mail: armwcc@etchmiadzin.am

www.roundtable.am

Формирана во 1997 г.

Работи во Ерменија



БЕЛОРУСИЈА

Union of Charity Sisterhoods

220121 Prityckij str. 65

Minsk, Belarus

Tel./Fax: +375 17 253 5 49

E-mail: ssmbel@nsys.by

www.ssmbel.info

Формирана во 1997 г.

Работи во Белорусија

БУГАРИЈА

Pokrov Foundation

18 Vrabcha str.

Sofia 1000, Bulgaria

Tel.: +359 2 987 1655

E-mail: office@pokrov-foundation.org

www.pokrov-foundation.org

Формирана во 1994 г.

Работи во Бугарија

РЕПУБЛИКА ЧЕШКА

Orthodox Filantropia

Vranovska 48

Brno, Czech- Republic 614 00

E-mail: filantropia@wo.cz

ЕГИПЕТ

Coptic Orthodox Patriarchate

Bishopric of Public Ecumenical and Social Services

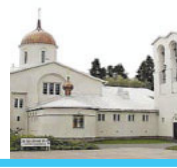
BLESS

P.O Box: 9035, Nasr City PO Number: 11765

222 Ramses Str., Abbasyia

Cairo, Egypt

Tel.: + 20 268 22215, +20 248 82237



Фах: + 20 268 25983

Е-маил: bishopric_bless@yahoo.com

Формирана во 1962 г.

Работи во Египет

ЕТИОПИЈА

Ethiopian Orthodox Church

**Development and Inter Church Aid Commission
(ЕОС - DICAC)**

P.O. Box 503

Addis Ababa, Ethiopia

Tel.: + 251 11 156 30 33

Фах: + 251 11 155 14 55

Е-маил: eoc.dicac@ethionet.et

Формирана во 1972 г.

Работи во Етиопија

ФИНСКА

OrtAid – Orthodox Church Aid from Finland

Korvatunturintie 2

00970 Helsinki, Finland

Tel.: +358 0206 100 210

Фах: +358 0206 100 211

Е-маил: ortaid@ort.fi

www.ort.fi

Формирана во 2000 г.

Работи во Африка, во Европа, во Русија, на Блискиот Исток, во Азија

ФРАНЦИЈА

Société Hellenique de Bienfaisance

Métropole Grecque-Orthodoxe de France

Cathédrale St. Etienne

7, rue Georges Bizet

75116 Paris, France

<http://pagesperso-orange.fr/eglise.orthodoxe.grecque/INSTITUTIONS.htm>



ГРУЗИЈА

Lazarus

1 King Erekle II Square

Tbilisi, Georgia

Tel.: +995 32 999238, +995 32 989540, +995 99

920437, +995 99 229940

Fax: +995 32 987114

E-mail: lazarus@caucasus.net, nin_lom@yahoo.com,
rezosharabidze@yandex.ru

Формирана во 1992 г.

Работи во Грузија

Zarebi Charitable Foundation

Georgian Orthodox Church

Apt. 42 Chantladze Street 22a

Tbilisi 0109

Georgia

Tel./Fax: +995 32 768 428

Email: Zarebi@caucasus.net

Формирана во 2000 г.

Работи во Грузија, во Иран и во Турција.

ГРЦИЈА

Church of Greece - Synodical Committee for Social Welfare and Charity

14 I. Gennadiou Str.

Athens 115 21, Greece

Tel.: + 30 210 72 72 204

Fax: + 30 210 72 72 210

[http://www.ecclesia.gr/english/holysynod/committees/welfare/
welfare.htm](http://www.ecclesia.gr/english/holysynod/committees/welfare/welfare.htm)

GOODA

Greek Orthodox Organization for Development and Aid



8/10 Zoodohou Pigis Street
Athens 10678, Greece
Tel.: + 30 210 380 5300
Fax: + 30 210 380 5306
E-mail: GOODA.GR@gmail.com

Solidarity

34 Kolokynthous & Leonidou Streets
Athens 104 36, Greece
Tel.: + 30 210 5203031
Fax: + 30 210 5203941
www.solidarity.gr

Формирана во 2002 г.

Работи во Грција, во Југоисточна Европа, на Блискиот Исток, во поранешните советски републики, во Југоисточна Азија и во Африка

ИНДИЈА

Philanthropic Society of the Orthodox (PSOC)

2a Library Road, Kalighat
Kolkata 700 26
West Bengal - India

Tel.: + 9133 24642997

E-mail: psoc@vsnl.com, orthocal@cal2.vsnl.net.in

<http://www.avomecindustries.com/psoc/history.htm>

Формирана во 1993 г.

Работи во Западен Бенгал и во Индија

ЛИБАН

St. George's Hospital

Saint George Hospital
Youssef Sursock Street,
P.O. Box: 166378 Achrafieh
Beirut, Lebanon 1100-2807



Tel.: +961 1 585 700

Fax: +961 1 585 600

E-mail: lsmoukheiber@stgeorgehospital.org

<http://www.stgeorgehospital.org/>

Формирана во 1878 г.

Работи во Либан

МАКЕДОНИЈА

Macedonian Centre for International Cooperation (MCIC)

Nikola Parapunov bb

P.O. Box: 55

1060 Skopje, Republic of Macedonia

Tel.: + 389 2 30 65 381

Fax: + 389 2 30 65 298

E-mail: mcms@mcms.org.mk

<http://www.mcms.org.mk>,

<http://www.civicworld.org.mk>

Формирана во 1993 г.

Работи во Република Македонија и пограничниот регион

Humanitarian Organization Milosrdie

Str. Partizanski odredi No 12.

Skopje, Republic of Macedonia

Tel.: +38 970 221 228

E-mail: crkva@2002Yahoo.com

www.milosrdie.net

Формирана во 1995 г.

Работи во Република Македонија

МОЛДАВИЈА

Social Center AGAPIS

Mitropoly of Moldova

Bucureşti street 119

Chisinau, Moldova



Tel.: +373 20 35 54
Fax.: + 373 22 235005
Email: alunitsa@yahoo.com,
cheibas.vadim@gmail.com
<http://www.mitropolia.md>
Формирана во 2004 г.
Работи во Молдавија

ПОЛСКА

Eleos Orthodox Charities Centre

ul. sw. Mikolaja 5
Bialystok
Poland 15-420
Tel./Fax: + 48 85 742 65 00
E-mail: eleos@poczta.onet.pl, kontakt@cerciew.pl
www.eleos.pl

РОМАНИЈА

Social Philanthropic Department of the Romanian Patriarchate

Aleea Dealul Mitropoliei 25, Sect. 4
Bucharest, Romania
Tel.: +40 21 406 71 67, 406 71 71
Fax: +40 21 406 71 72
E-mail: patriarhia@patriarhia.ro,
externe@patriarhia.ro, presa@patriarhia.ro
http://www.patriarhia.ro/ro/scurta_prezentare_en.htm
Формирана во 1996 г.
Работи во Романија

Federation Filantropia

Aleea Dealul Mitropoliei 25, Cam. 75, Sect. 4
Bucharest, Romania
http://www.patriarhia.ro/ro/opera_social_filantropica/federatia_filantropia.html
Формирана во 2007 г.
Работи во Романија



AidRom

Str. Halmeu nr. 12

Sector 2

Bucharest

Romania 021118

Tel.: +40 021 210 46 87; +40 021-212 08 17;

+40 021-212 07 98; +40 021-212 07 54

Fax: +40 021 210 72 55

E-mail: aidrom@gmail.com

<http://www.aidrom.ro/>

Формирана во 1991 г.

Работи во Романија

РУСКА ФЕДЕРАЦИЈА

Moscow Patriarchate

Department for Charity and Social Service

Nikolyamskaya Street d.57, ctr. 7

109004 Moscow, Russian Federation

Tel./Fax: +7 (095) 911-06-79

E-mail: otdelmp@gmail.com, info@diaconia.ru,

blagotvori@mtu-net.ru, ioccmos@rol.ru

www.diaconia.ru

Формирана во 1991 г.

Работи во Руската Федерација

Moscow Patriarchate

Department of External Church Relations

Inter Church Relations Office

Danilovsky Monastery

Danilovsky val 22, DECR Office 306

11 5191 Moscow, Russian Federation

Tel.: +7 (095) 955-67-77

Fax: +7 (095) 230-26-19

E-mail: cs@mospatr.ru



<http://www.mospat.ru/>

Формирана во 1992 г.

**Christian Interchurch Diaconal Council of Saint
Petersburg (CIDC)**

13b, Quay of the Obvodnoi Kanal St.Petersburg,
St.Petersburg, Russian Federation

Tel.: +7 (812) 717-14-91

Fax: +7 (812) 717-14-91

E-mail: alena-ryd1@yandex.ru

Формирана во 1991 г.

Работи во Руската Федерација

СРБИЈА

**Philanthropy, Charitable Fund of the Serbian
Orthodox Church**

4, Dr. Ive Popovica Djanija Street

11040 Belgrade, Serbia

Tel./Fax: +381 11 36 72 970, +381 11 36 72 971

E-mail: beograd@covekoljublje.org

www.covekoljublje.org

Формирана во 1991 г.

Работи во Југоисточна Европа, во Србија, во Република Српска, во
Босна и Херцеговина, во Црна Гора и во Хрватска

ЈУЖНА АФРИКА

**Alexandrian Lighthouse
Archbishopric of Johannesburg and Pretoria**

P.O. Box: 1096

Houghton 2041

Johannesburg, Republic of South Africa

Tel.: +27 11 880 5680, +27 11 880 2057

Fax: +2711 880 9630

E-mail: stmark@mweb.co.za



www.orthodoxjohannesburg.org.za

Формирана во 2005 г.

Работи во Јужна Африка

ШВАЈЦАРИЈА

**Pastoral and Philanthropic Foundation of the
Diocese of Switzerland of the Ecumenical
Patriarchate**

Route de Lausanne 282

CH-1292 Chambésy

Geneva, Switzerland

Tel.: +41 22 758 20 12

Fax: +41 22 758 03 55

E-mail: fpo@fpo.cc

www.fpo.cc

Основана во 1984 г.

Работи во Швајцарија

УГАНДА

**Uganda Orthodox Church Care (for HIV/AIDS)
and Population Programmes UOCCAP**

P. O. Box 3790

Kampala, Uganda

Tel./Fax: + 256 41 4 542 461

E-mail: uochurch@africaonline.com

Формирана во 2000 г.

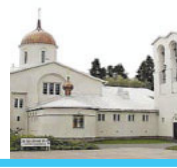
Работи во Уганда

УКРАИНА

Faith. Hope. Love

Ukrainian Orthodox Church

Str. Yurkivska 40, of. 21



Kiev 04080, Ukraine
Tel./Fax: +38 044 417 89 78
E-mail: office@fhl.org.ua, i.didenko@fhl.org.ua
<http://orthodox.org.ua/eng/node/61>
Формирана во 2000 г.
Работи во Украина

САД

International Orthodox Christian Charities (IOCC)

110 West Road, Suite 360
Baltimore, MD 21204
USA

Tel.: +1 410 243-9820
Fax: +1 410 243-9824
Email: relief@iocc.org
www.iocc.org

Формирана во 1992 г.
Работи во Африка, во Југоисточна Европа, на Блискиот Исток, во
Југоисточна Азија, во поранешните советски републики и во САД.

ПРАВОСЛАВНИ ЦРКВИ ВО СВЕТОТ СПОРЕД ЗЕМЈИТЕ

АРГЕНТИНА

Greek Orthodox Metropolis of Buenos Aires & South America

Arquidiocesis Ortodoxa Griega de Buenos Aires y

Exarca de Sudamerica

Lerma 260

Buenos Aires, Argentina C1414AZF

Tel.: +5411 4508-5402/3

Fax: +5411) 4508-5404

E-mail: arzobispo@ortodoxia.org,

eliasabramides@fibertel.com.ar,

buenosaires@ortodoxia.org

http://www.ortodoxia.org/index_en.php

БЕЛГИЈА

Archevêché Orthodoxe de Belgique

Avenue Charbo 71

1030 Brussels

Belgium

Tel.: +32.2.736.52.78

Fax: +32.2.735.32.64

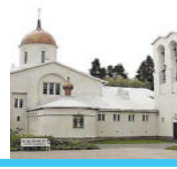
E-mail : Eglise.Orthodoxe@belgacom.net

<http://www.eglise-orthodoxe.be>

КАНАДА

Greek Orthodox Metropolis of Toronto

1 Patriarch Bartholomew Way (86 Overlea Blvd.)



Toronto, Ontario M4H 1C6
Tel.: +1 416-429-5757
Fax: +1 416-429-4588
E-mail: metropolis@gocanada.org
<http://www.gocanada.org/>

КИПАР

Church of Cyprus
PO Box 21130
1502 Nicosia, Cyprus
Tel.: + 357 22554600 – 22554657
Fax: +357 22346307
E-mail: holysynodoffice@logosnet.cy.net
<http://www.churchofcyprus.org.cy/>

ЕГИПЕТ

Greek Orthodox Patriarchate of Alexandria and All Africa
P. O. Box: 2006
Alexandria
Egypt
Tel.: + 2 03 4868595
Fax: + 2 03 4875684
E-mail: archigrammateia@yahoo.com
<http://www.greekorthodoxalexandria.org/index.php?module=content&cid=003001>

ЕСТОНИЈА

Orthodox Church of Estonia
Wismari 32
Talinn 10136, Estonia
Tel.: 3726600780
E-mail: meletulm@hot.ee, eaok@hot.ee,
Stefanus@eoc.ee, mattias@eaok.ee
<http://www.orthodoxa.org/>



ГЕРМАНИЈА

Kommission der Orthodoxen Kirche in Deutschland (KOKiD)

Verband der Diözesen -

Splintstr. 6a

44139 Dortmund

Germany

<http://www.kokid.de/>

ИЗРАЕЛ

Greek Orthodox Patriarchate of Jerusalem

P.O. Box: 14518

Jerusalem 91145, Israel

Tel.: + 972 2 6274 941; 6281033; 6285901;

+ 972 522 375702

Fax: + 972 2 6282048

E-mail: secretariat@jerusalem-patriarchate.info,

patriarch.theophilos@jerusalem-patriarchate.info

ХОНГ КОНГ

Orthodox Metropolis of Hong Kong and South East Asia

#704 Universal Trade Center

3 Arbuthnot Road Central

Hong Kong

Tel.: + 852 2573-8328

Fax: + 852 2573-8379

E-mail: office@antispam.omhksea.org

<http://www.cs.ust.hk/faculty/dimitris/metro/hkmetropolis.html>

ИНДИЈА

Malankara Orthodox Church

Catholicate Palace



Devalokam,
Kottayam - 686 038
Tel.: + 91 481 2570569; 2578500; 2574323
E-mail: catholicos@mosc.in
<http://malankaraorthodoxchurch.in/>

ИТАЛИЈА

Sacra Arcidiocesi Ortodossa d'Italia e Malta

Castello 3422, Campo dei Greci,
30122 Venice, Italy
<http://www.ortodossia.it/arcistoria.html>

ЈАПОНИЈА

Japanese Orthodox Church

E-mail: orthodox@hyper.ocn.ne.jp

КЕНИЈА

Holy Archdiocese of Kenya

Post Office Box 46119
Nairobi, Kenya
Tel.: +254 20 202 5449, +254 73 361 7292
E-mail: Makarios_africa@yahoo.com

КОРЕА

Orthodox Metropolis of Korea

424-1 Ahyon dong, Mapo-gu
C.P.O. Box 1473
Seoul, Korea
Tel.: +82 2 365 3744; +362-6371
Fax: +82 2 365-2698
E-mail: orthodox@orthodox.or.kr,
azographos@yahoo.com
<http://www.orthodox.or.kr/english/metropolis.htm>



НОВ ЗЕЛАНД

Greek Orthodox Archdiocese of New Zealand

365 Broadway

Miramar

Wellington 6022

New Zealand

Tel.: +64 4 3888824

Fax: +64 4 3888829

Email: info@ecp-metnz.org.nz

www.ecp-metnz.org.nz

ПОРТУГАЛИЈА

Orthodox Church of Portugal

Rua Canastras, 26

1100-112 Lisbon, Portugal

Tel./Fax:+351 261-865-912

www.igrejaortodoxa.pt

E-mail: igrejaortodoxa@hotmail.com

СИРИЈА

Syrian Orthodox Patriarchate

P.O. Box: 22260, Bab Touma

Damascus, Syria

Tel.: +963 11 595 1870, +963 11 595 1585

Fax: +963 11 5951880

<http://www.syrianchurch.org/PZakka/Patriarchate.htm>

ЗИМБАБВЕ

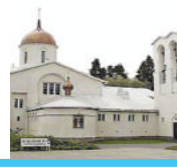
Orthodox Church in Zimbabwe

P.O Box 2832

Harare, Zimbabwe

77 Churchill Avenue East, Gunhill

Harare, Zimbabwe

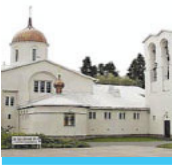


Tel.: +263-4-744991

Fax: +263-4-744928, +2634-250104

E-mail: zimbabwe@greekorthodox-zimbabwe.org,
greek.orthodox@zol.co.zw, trinityrev@zol.co.zw

www.greekorthodox-zimbabwe.org



ДИРЕКТОРИУМ НА ОРГАНИЗАЦИИТЕ

www.orthodoxdiakonia.net

Размена на информации и ресурси за
православни социјални иницијативи низ светот.

E-mail: survey@orthodoxdiakonia.net

Мај 2009-08-19

Овој директориум претставува дел од истражувањето на социјалните сервисни организации на Православната ѓаконија. Истражувањето е продолжение на работата на Конференцијата на Православната ѓаконија во Валамо во 2004 г.

Тоа може да се види на веб-страницата www.orthodoxdiakonia.net.

Доколку сакате да регистрирате некоја организација, стапете во контакт со www.orthodoxdiakonia.net или на веб-страницата на Православната ѓаконија (Orthodox diakonia).

CIP - Каталогизација во публикација
Национална и универзитетска библиотека „Св. Климент Охридски“, Скопје

258:281.9

ПРАВОСЛАВНАТА ѓаконија во светот: првична оценка / [превод Ленче Чадловска]. - Скопје : Македонски центар за меѓународна соработка, 2009. - 61 стр. : табели ; 23 см

Превод на делото: *Orthodox diakonia worldwide*. - Фусноти кон текстот. -
Содржи и: Прилог

ISBN 978-9989-102-95-0

а) Ѓаконии
COBISS.MK-ID 80434954

